01225894

លេខ: D191

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres extraordinaires au sein des Tribunaux cambodgiens

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/date de reception): 14 / 04 / 2016
ម៉ោង (Time/Heure) : 16:00
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
Office of the Co-Investigating Judges
Bureau des co-juges d'instruction

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០៣/០៧-០៩-២០០៩-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស

ចំពោះមុខ ៖	សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត
កាលបរិច្ឆេទ ៖	ថ្ងៃទី ១៤ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦
ភាសា ៖	អង់គ្លេស [ភាសាដើម]
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ៖	សាធារណៈ

សេចក្តីអំពាវនាវសុំឱ្យដាក់សារណាពីភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី

ផ្ញើជូន ៖

សហព្រះរាជអាជ្ញា
ជា លាង
Nicholas KOUMJIAN

មេធាវីការពារក្តី មាស មុត
អាង ឧត្តម
Michael KARNAVAS

ការិយាល័យរដ្ឋបាល

មេធាវីដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី
ហុង គីមសួន
គីម ម៉េងឃី
ម៉ុច សុវណ្ណារី
សំ សុគង់
ទី ស្រីនណា
វ៉ែន ពៅ
Philippe CANONNE
Laure DESFORGES
Ferdinand DJAMMEN-NZEPA
Nicole DUMAS
Isabelle DURAND
Françoise GAUTRY
Martine JACQUIN
Christine MARTINEAU
Barnabe NEKUI
Lyma NGUYEN
Nushin SARKARATI
Fabienne TRUSSES

I. បញ្ហាចោទ

១. ដើម្បីឱ្យបទល្មើសក្លាយជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ លុះត្រាណាបទល្មើសដែលមានចែង នៅក្នុងមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតឱ្យមានអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា(" ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក") បានប្រព្រឹត្តឡើង ក្នុងនោះរួមមាន បទល្មើសដែលបាន ប្រព្រឹត្តឡើងជាផ្នែកមួយនៃការវាយប្រហារជាទូទៅ ឬជាប្រព័ន្ធមានគោលដៅជាចម្បងសំដៅ លើ"ប្រជាជនស៊ីវិលណាមួយ"[1]។ មានការជជែកវែកញែកជាបន្តបន្ទាប់ និងយូរយារមក ហើយអំពីបញ្ហាចោទថាតើវត្តមានរបស់ទាហាន ឬក៏យុទ្ធជនក្នុងអត្ថន័យកាន់តែទូលាយ ដែល ស្ថិតនៅក្នុងចំណោមក្រុមគោលដៅណាមួយនោះ មានឥទ្ធិពលយ៉ាងណាទៅលើការបកស្រាយ ទស្សនាទាននេះ។ បញ្ហានេះបានក្លាយជាបញ្ហាច្បាប់មួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងបរិបទនៃការចោទ ប្រកាន់អំពីការបោសសម្អាតទាហានផ្ទៃក្នុង ឧទាហរណ៍ របបមួយធ្វើការវាយប្រហារសំដៅ លើទាហានផ្ទាល់ខ្លួននៅក្នុងកាលៈទេសៈដែលអាចជាឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ ក្នុងករណី ដែលលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតនៅដដែល។

២. អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដោយស្របតាមយុត្តិសាស្ត្ររបស់សាលាក្តីពិសេសផ្សេងទៀត បាន បញ្ជាក់ថា សមាជិកនៃអង្គការប្រដាប់អាវុធ ទោះបីថាបានបាត់បង់សមត្ថភាពប្រយុទ្ធក៏ដោយ ក៏មិនមែនជា "ជនស៊ីវិល" ដែរបើយោងតាមគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក[2]។ ប៉ុន្តែ គោលការណ៍នេះត្រូវបានបញ្ជាក់ថាអនុវត្តចំពោះសមាជិកកងទ័ព ឬក្រុម ប្រដាប់អាវុធផ្សេង គឺ*មិនមែនជន*ដែលជាសមាជិករបស់រដ្ឋ ឬអង្គការដែលធ្វើការវាយប្រហារ នោះទេ ឬនិយាយម្យ៉ាងទៀតថា គោលការណ៍នេះត្រូវបានបញ្ជាក់ថាអនុវត្តចំពោះសមាជិក *ខ្មាំង*។

---

[1] សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ E313 *សាលក្រម* ថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៨២។ រឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញាតទល់នឹង Dragoljub Kunarac និងអ្នកផ្សេងទៀត,* IT-96-23 & IT-96-23/1-A, សាលដីកា ថ្ងៃទី ១២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០២ កថាខណ្ឌ ៩១-៩២។

[2] សំណុំរឿង ០០២ ឯកសារ E313 *សាលក្រម* ថ្ងៃទី ០៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០១៤ កថាខណ្ឌ ១៨៦។ សំណុំរឿង ០០១ ឯកសារ E188 *សាលក្រម* ថ្ងៃទី ២៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ កថាខណ្ឌ ៣០៤។ រឿងក្តី *រដ្ឋអាជ្ញាតទល់នឹង Tihomir Blaškić,* IT-95-14-A, សាលដីកា ថ្ងៃទី ២៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ កថាខណ្ឌ ១១៤។

៣. អ.វ.ត.ក មិនទាន់បានពិចារណាថាតើ តាមច្បាប់ទម្លាប់អន្តរជាតិដែលចូលជាធរមាននៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ ១៩៧៩ នោះ ការវាយប្រហាររបស់រដ្ឋ ឬអង្គការទៅលើសមាជិកនៃកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ*ផ្ទាល់ខ្លួន* អាច ឬក៏មិនអាចជាការវាយប្រហារដែលសំដៅលើប្រជាជនស៊ីវិលបើយោងតាមគោលបំណងនៃមាត្រា ៥ នៃច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក ("បញ្ហាចោទ")។

៤. តាមលទ្ធភាពដែលខ្ញុំបានដឹង និងរហូតមកដល់ពេលនេះ តុលាការព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិផ្សេងទៀតមិនទាន់បានដោះស្រាយបញ្ហាចោទនេះឱ្យបានច្បាស់លាស់ទេ។

៥. ហេតុនេះ ជាការសមស្របសម្រាប់ខ្ញុំ គឺត្រូវជូនដំណឹងភាគីទាំងអស់អំពីបញ្ហាច្បាប់នេះដែលខ្ញុំកំពុងពិចារណានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។ ហាក់ដូចជាថា អាចមានទឡ្ហីករណ៍ថា តាំងពីដើមដំបូងមកម្ល៉េះ ការពិភាក្សាពីមុនអំពីការបកស្រាយទស្សនាទាននេះប្រហែលជាអាចមើលរំលងផ្នែកគោលការណ៍សមហេតុផលដ៏សាមញ្ញ គឺថា យុទ្ធជន និងជនស៊ីវិល អាចមានអត្ថន័យខុសគ្នាទាំងស្រុង តែក្នុងករណីដែលយើងនិយាយអំពីយុទ្ធជន និងជនស៊ីវិលរបស់ *ខ្មាំង* តែប៉ុណ្ណោះ។ ខ្ញុំបានសម្រេចរួចហើយលើបញ្ហាចម្រូងចម្រាសអំពីភាពពាក់ព័ន្ធគ្នារវាងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ[3] ដែលស្ថិតនៅក្នុងយុត្តាធិការរបស់ អ.វ.ត.ក។ ដោយទុកបញ្ហានេះមួយឡែក គេក៏អាចផ្តល់ទឡ្ហីករណ៍ថែមទៀតថា៖ ក) ហាក់ដូចជាគ្មានការជំទាស់ទេថា របបណាមួយក្នុងគ្រាមានសន្តិភាព បានព្យាយាមបោសសម្អាតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធផ្ទាល់ខ្លួន ដូចជា ទាហានដែលមានជាតិពន្ធុ ឬជំនឿណាមួយនោះ គឺជារបបដែលបានប្រព្រឹត្តបទល្មើសផ្សេងៗនៃឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ តាមច្បាប់ទម្លាប់អន្តរជាតិ ពីព្រោះថា លក្ខណៈសម្បត្តិជាយុទ្ធជនរបស់ជនរងគ្រោះដោយសារពួកគាត់ជាទាហាននោះ គឺមិនជាប់ពាក់ព័ន្ធទាល់តែសោះនៅក្នុងបរិបទនេះ និង ខ)គ្មានមូលហេតុត្រូវគិតផ្ទុយពីនេះទេប្រសិនបើយុទ្ធនាការបោសសម្អាតបែបនេះបានកើតឡើងនៅក្នុងពេលមានជម្លោះប្រដាប់អាវុធ ឬក៏ពាក់ព័ន្ធនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ។

---

[3]សំណុំរឿង ០០៣ ឯកសារ D87/2/1.7/1 *ដីកាសម្រេចលើសំណើរបស់ មាស មុត សុំការបញ្ជាក់បំភ្លឺទាក់ទងនឹងឧក្រិដ្ឋកម្មប្រឆាំងមនុស្សជាតិ និងភាពពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងជម្លោះប្រដាប់អាវុធ* ថ្ងៃទី ០៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦។

01225897

II. សេចក្តីអំពាវនាវសុំឲ្យដាក់សារណា

៦. ការយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់អំពីបញ្ហាចោទ គឺអាចពាក់ព័ន្ធនឹងការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និងការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៤ ទោះក្នុងកម្រិតតិចជាងក្តី ហើយនឹងផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់វិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិទាំងមូល។ ហេតុនេះ ខ្ញុំអញ្ជើញភាគីទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សូមដាក់សេចក្តីអង្កេតដែលខ្លួនអាចមានអំពីបញ្ហាចោទនេះ។

៧. ខ្ញុំក៏យល់ឃើញថា យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៣៣ ជាការសមស្របគឺត្រូវអញ្ជើញបុគ្គល ឬអង្គការដែលមានគុណវុឌ្ឍិ សូមដាក់សារណាមិនមែនជាភាគី ស្តីពីបញ្ហាចោទនេះ[4]។

៨. ខ្ញុំសូមណែនាំភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង និងអ្នកដែលមិនមានជាភាគី ត្រូវយោងលើសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារនៅចំពោះមុខ អ.វ.ត.ក គឺ*សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត អ.វ.ត.ក/០១/២០០៧/វិសោធនកម្មលើកទី ៧* ដែលអាចទទួលបានតាមរយៈគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក ដើម្បីធ្វើជាការណែនាំសម្រាប់ទម្រង់នៃសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ។ សារណានេះមិនត្រូវលើសពី ៣,០០០ ពាក្យទេ ហើយត្រូវដាក់ជាទម្រង់ភីឌីអេហ្វ ជាភាសាខ្មែរ អង់គ្លេស ឬបារាំង។

៩. នៅពេលនេះ ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ និងអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី ត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាចោទនេះជាបញ្ហាអង្គច្បាប់ជាទូទៅ ហើយមិនត្រូវលើកឡើងពីការចោទប្រកាន់នានានៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ ឬសំណុំរឿង ០០៤ ទេ។ ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង អាចដាក់សារណា/សេចក្តីសន្និដ្ឋានស្តីពីករណីជាក់លាក់នានានៅក្នុងសារណាស្ពាគរ /ដីកាសន្និដ្ឋានស្ពាគររបស់ខ្លួននៅពេលដែលខ្ញុំបានសម្រេចលើអង្គច្បាប់ និងជូនដំណឹងភាគីទាំងអស់អំពីបញ្ហាបែបនេះ។

---

[4] វិធាន ៣៣ នៃវិធានផ្ទៃក្នុងរបស់ អ.វ.ត.ក "*នៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃដំណើរការនីតិវិធី បើយល់ថាចាំបាច់ដើម្បីវិនិច្ឆ័យទោសឲ្យបានត្រឹមត្រូវ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬអង្គជំនុំជម្រះអាចអញ្ជើញ ឬផ្តល់ឱកាសឲ្យអង្គការ ឬបុគ្គលណាមួយប្រគល់ជូននូវសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបញ្ហាណាមួយក៏បានក្នុងនាមជាអ្នកឯកទេសអមតុលាការ។ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ឬ អង្គជំនុំជម្រះ ដែលពាក់ព័ន្ធត្រូវកំណត់ពេលវេលាឲ្យដាក់សារណានេះ ប្រសិនបើត្រូវធ្វើ*"។

១០. ការជ្រើសរើសសារណាពីអ្នកដែលមិនមែនជាភាគី ដើម្បីដកស្រង់ជាឯកសារយោង នឹងធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើសមត្ថភាព។

តាមសំអាងហេតុខាងលើ ខ្ញុំ ៖

១១. **អញ្ជើញ** ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សូមដាក់សារណាស្តីពីបញ្ហាចោទ នៅត្រឹមថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។

១២. **អញ្ជើញ** អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវ អង្គការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងអង្គការផ្សេងទៀតដែលធ្វើការក្នុងវិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ សូមដាក់សារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងនាមជាអ្នកមិនមែនជាភាគី កុំឱ្យលើសពី ៣,០០០ ពាក្យ(រាប់បញ្ចូលទាំងជើងទំព័រ)ស្តីពីបញ្ហាចោទ នៅត្រឹមថ្ងៃទី ១៩ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៦។ សារណាទាំងអស់ត្រូវផ្ញើតាមអ៊ីមែលទៅក្រឡាបញ្ជីរបស់ការិយាល័យសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត តាមរយៈអាសយដ្ឋានអ៊ីមែល៖ Chhay.Chanlyda@eccc.gov.kh ហើយត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវប្រវត្តិរូបសង្ខេបផ្នែកសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ម្ចាស់សារណាមិនមែនជាភាគី ដោយដាក់ជាឯកសារដាច់ដោយឡែកក្នុងទម្រង់ភីឌីអេហ្វ។

១៣. **ជូនដំណឹង** ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ ថា យោងតាមវិធានផ្ទៃក្នុង ៣៣(២) ភាគីទាំងអស់ត្រូវមានរយៈពេល ១៥ ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់ការឆ្លើយតបរួមទៅនឹងសារណាទាំងអស់របស់អ្នកដែលមិនមែនជាភាគី។ រយៈពេល ១៥ ថ្ងៃនេះ គឺចាប់រាប់ពីពេលជូនដំណឹងអំពីចំនួនសារណាទាំងអស់ដែលបានដាក់។ សារណាទាំងអស់នឹងត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីទាំងអស់ក្នុងថ្ងៃតែមួយនៅពេលដែលកាលបរិច្ឆេទកំណត់សម្រាប់ដាក់សារណា បានកន្លងផុត។ ការឆ្លើយតបរួមនេះមិនត្រូវលើសពី ៣,០០០ ពាក្យទេ (រាប់បញ្ចូលទាំងជើងទំព័រ)។

១៤. **ជូនដំណឹង** ភាគីនៅក្នុងសំណុំរឿង ថា ការឆ្លើយតបទៅនឹងសារណារបស់ភាគីផ្សេងទៀតនៅក្នុងសំណុំរឿងស្តីពីបញ្ហាចោទ នឹងមិនត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ទេ ហើយខ្ញុំនឹងមិនទទួលយកពិចារណាលើសារណាស្តីពីករណីជាក់លាក់ណាមួយនៅពេលនេះទេ។

១៥. ស្នើ ការិយាល័យរដ្ឋបាល សូមផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីអំពាវនាវសុំឲ្យដាក់សារណានេះនៅលើគេហទំព័ររបស់ អ.វ.ត.ក និងចាត់វិធានការណាដែលសមស្របដើម្បីផ្សព្វផ្សាយសេចក្តីអំពាវនាវនេះទៅដល់បុគ្គល និងអង្គការដែលធ្វើការក្នុងវិស័យច្បាប់ព្រហ្មទណ្ឌអន្តរជាតិ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១៦

Michael Bohlander
សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ
International Co- Investigating Judge
Co-juge d'instruction International